

Registerblad

Datum:	Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07
Område av riksintresse för naturvård i Skåne län	
Områdesnummer:	N 43
Områdesnamn:	Kullaberg
Kommun:	Höganäs kommun
Kartblad:	
Topografisk karta:	31; 032; 3C Helsingborg NV
Ekonomisk karta:	03189; 3B8j Mölle 03198-99; 3B9j Kullens fyr 03270; 3C7a Väsby 03280; 3C8a Fjälastorp
Area:	4 290 ha
Naturgeografisk region:	7 Skånes sediment- och horstområde
Kust- och havsregion:	2 Kattegatt
Regionindelning för sjöar och vattendrag:	Avrinningsområde 94/95 mellan Råån och Vege å
Agrara kulturlandskapsregioner:	1 Sydvästskånes slätt och backlandskap
Landskapsformer, områdestyper i kust- och havsområde:	Vågig bergkullterräng/klippstrand, öppen kust

Riksvärde

Geovetenskap	Berggrundsmorfologi, granatamfibolit, klintkust (urberg)	
	Naturbetesmark	Flora
Havslandskap	Marin fauna och flora	
Kustlandskap		
Kärrkomplex		
Topogent kärr i kustzon		

Värdeomdöme

Horst med intressant berggrund och tektonik. Abrasionsformer i strandzonen. Spår av landisrörelser. Området är beläget i övergångszonen mellan Öresund och Kattegatt, vilket är gränzonen mellan brackvatten från Östersjön och vatten med högre salthalt i Kattegatt. Detta innebär ett intressant och artrikt växt- och djurliv med specifikt värde som sydlig utpost för många marina arter. Möllehässle har en representativ naturbetesmark som utgörs av buskrik utmark och annan öppen utmark. Här återfinns art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter som svinrot och kustgentiana. Våtmarken mellan Mölle och Lerhamn är ett värdefullt kärrkomplex med ett sällsynt topogent kärr i kustzon. Området har botaniska, ornitologiska och amfibiska (groddjurslokal) värden.

Huvudkriterier

A, B, C, D, E.

Förutsättningar för bevarande

- Flertalet viktiga områden avsatta som naturreservat. Dessa kräver väl utvecklade skötselplaner där hänsyn tas till olika speciella naturvärden (ex. artbevarande) samt till områdets stora markhistoriska kvaliteer. Det öppna landskapet bör hållas fritt från stora kraftledning, vägar, upplag etc.
- Bevarandet av marina miljöer i kustlandskap kräver att exploatering ovan och under kustlinjen inte sker, utsläpp av föroreningar ej sker, att fiske och jakt anpassas till vad området tål.
- Bevarandet av våtmarkernas värden kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärden.
- Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikning, täkt.

Säkerställande

- Ca 1000 ha av området Kullaberg är skyddat som naturreservat. Naturreservaten Västra (även marint) och Östra Kullaberg, Möllehässle naturreservat, Nyhamnsläge – Lerhamns naturreservat, Nabbens naturreservat, Skärets naturreservat och Bölsåkra – Tranekärns naturreservat.
- Ingår i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt 84-1) och i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt 84-1/3).
- Omfattas av HELCOME/EC-Nature arbetet.
- Natura 2000-område: Zackows mosse, Möllehässle-Kullens havsbad, Kullaberg, Skäldervikens östra klippkust (SCI). Kullaberg (SPA).

Områdets huvuddrag

Kullaberg är en horst bestående av gnejs, amfibolit, gångar av pegmatit och diabas, bl.a. kullait. Berget har mycket intressant berggrund och tektonik. I strandzonen framträder abrasionsformer, såsom bergbranter (klint), raukar, grottor och klapperfält.

Strandbildningar vid bl.a. högsta kustlinjen m.fl. nivåer har olika utformning (strandhak, strandvallar) i olika lägen. Vid Rekekroken blottas underkambrisk sandsten på ett subkambriskt peneplan. Vid Nyhamnsläge framträder sedimentära ortocer- och silurbergarter samt diabasgångar. Området uppvisar en stor variation av vegetationstyper. På Kullaberg märks främst bok-, ek- och tallskogar. Stupen kröns normalt med krattskogar huvudsakligen innehållande ek, men också lind och ask. Djurlivet är variationsrikt. Främst fågel- och insektsfaunan är väldokumenterad.

Även oceanografiskt och marinbiologiskt är området väl undersökt. Havsområdet ligger vid övergången Kattegatt-Öresund. Det är en sydlig utpost för ett flertal arter som vanligtvis förekommer i rent marina miljöer. Här finns ett artrikt växt- och djurliv med högt naturvärde. Hårdbottnar övergår i mjukbottnar vid 15-20 m djup. Stora artrika algbestånd täcker hårdbottnen. Tagghudingar är rikt representerade av många arter av sjöstjärnor, sjöborrar, ormstjärnor och sjögurkor. Här lever också krabbor, humrar och eremitkräftor.

Fasta fornlämningar från olika epoker förekommer.

Naturbetesmarken vid Möllehässle utgörs av buskrik utmark och annan öppen utmark. Här finns vegetationstyper som hållmarkstorräng, fårsvingeltorräng, tuvtåtel-fuktäng och stagghed. De delvis art- och individrika växtsamhällena hyser arter som vårtåtel, jordtistel, knägräs, backnejlika, bockrot, ängsskallra, svinrot och kustgentiana.

Våtmarken mellan Mölle och Lerhamn är ett värdefullt kärrkomplex med ett sällsynt topogent kärr i kustzon. Området har botaniska, ornitologiska och amfibiska (groddjurslokal) värden. Området utgörs också av en tjärn.

Anmärkningar

VMI ID:03B8J02

Referenser

- Ahlqvist, I. et al. 1975 Kullabergsträffen 1975-10-O5. En studie av viltets reaktion vid en större orienteringstävling
- Behrens, S. 1953 Morfometrisk, morfogenetiska och tektoniska studier. Avh XXIV, Lunds Univ Geografiska Inst.
- Danielsson, M. 1979: Vegetationsundersökningar på Kullaberg. Länsstyrelsen i Malmöhus län, Naturvårdsenheten, Meddelande Nr 1979:2.
- Danielsson, M. 1986: Vegetationsutveckling p Kullaberg 1975/76 - 1984/85. Länsstyrelsen i Malmöhus län, Naturvårdsenheten, Meddelande Nr 1986:4. Glimstedt, G. (red) 1960 ff: Kullabergs Natur 1 - (I 5/1977).
- Grönqvist, G. 1997: Marina reservat i Sverige. Rapport 4693. Naturvårdsverket.
- Jönsson, P. E. 1978: Kullabergs häckfåglar. Länsstyrelsen i Malmöhus län, Naturvårdsenheten, Meddelande Nr 1978:1
- Jönsson, P. E. & Larsson, A. 1976: Görslövsåns vegetation och fågelfauna. Länsstyrelsen i Malmöhus län.
- Kraft, J. 1982: Floran i Brunnby socken med Kullaberg. Lund.
- Persson, Y. 1976: Kullaberg. Naturtyper, markhistoria och befintlig dokumentation. SNV PM 686. Länsstyrelsen i Malmöhus län. 1976, Beslut om naturreservat m m, Kommunöversikt för Höganäs kommun antagen 1977.
- Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1992: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen. Malmö.
- Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1992: Ängs- och hagmarker i Malmöhus län. Länsstyrelsen. Malmö.
- Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.
- Länsstyrelsen i Malmöhus län, miljöenheten, 1993: Våtmarksinventering i Malmöhuslän, meddelande 1993:4.